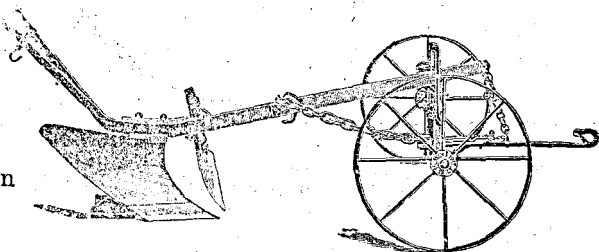

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hírneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
árjajánlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyári raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

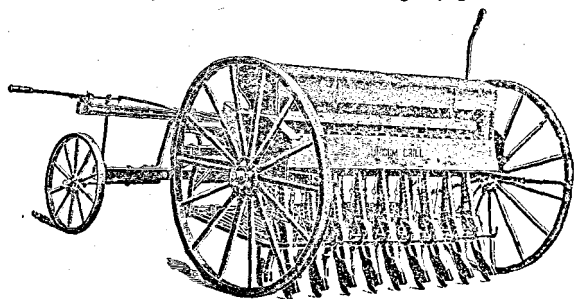
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“

(sik és hegyes talajnak)

sorvetőgépet, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerősükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

Hasznos

Karácsonyi ajándék cikkek!

Férfi fehérneműek, fehér és színes ingek, lábravalók, háló ingek és gallérok, fehér és színes kezeltők, zsebkenedők, harisnyák stb.

Nagy választék legújabb nyakkendők, selyemkendők, gallérvédők, divatos mellényekben.

Legújabb kalapok, sapkák, keztyük, sétatobtok és esőernyők.

Pénz-, szivar- és cigarettatárcák, zsebkések, illatszerek, ruha-, haj- és magyar gyártmányu fogkefék.

Gyári áron, mivel azok tovább vezetve nem lesznek, kiárusítatnak: utazó cikkek, vadászkabátok, felöltők, férfi topánok, plaidek és kocsitakarók.

Tisztelettel:

Sándor Ágoston és Társa

Kolozsvár,

Mátyás király-tér.

1437

Jäger és másféle szövött alsó ruhák nagy választékban.

Vadászmellények, bőr és kötött Camaschenek.

Uri divat-üzlet Kolozsvárt.

Földbirtokeladás,
Haszonbérbeadás,
Haszonbérbevétel,
Birtokpárczellázás,

Birtokvásárlás,

Üzemtervek készítése,

Gazdaságok berendezése,

Házak eladása és vétele,

Hitelügyletek,

Konverziók,

Tűz- és jégbiztosítások,

Kárbecslések.

és általában: minden nagyobb szabásu, kiváló ügyeséget és megbízhatóságot igénylő

Gazdasági ügylet

tárgyában való megbízást minden más tényezőnél olesóbban, szolidan, gyorsan és diszkréten teljesít egy anyagilag is teljesen garanciaképes egyén.

1422 Czime: a kiadóhivatalban.

Ugyanezen cím által kerestotnek sürgösen

500—1000 k. holdig terjedő

erdélyi birtokok bérletre.

Nőtlen kertész,

aki egyszersmind a számtartói teendők egy részét is elvégezni képes, alkalmazást talál 1905. március 1-jére Aranyos-Gyéresen ifj. Báro Wesselényi Miklósné udvarában. Fizetés udvari ellátás mellett megállapodás szerint. Bővebben tudakozhatni **Sigmond Márton** gazdatisztnél ugyanott.

1446.

Elsőrangú „Erzsébet Gőz- és Kádfürdő“

Kolozsvár,
Kis-Szamos-u. 1. sz., a Tornavivóda mellett.

Az összes helyiségeket kibővítettem és renováltattam: kényelmes, tágas vécékkel, külön timsós fürdővel, dörzsölő-szobával és belégzési gyógymóddal (inhalációval) elláttam, és a mai kor igényeinek megfelelőleg berendeztem.

Pártfogást kérve maradok

1426

hazafias tisztelettel:

Telefon 393. sz.

Pintér Gusztáv,
fürdőbérő.

Wertheimer József

1391

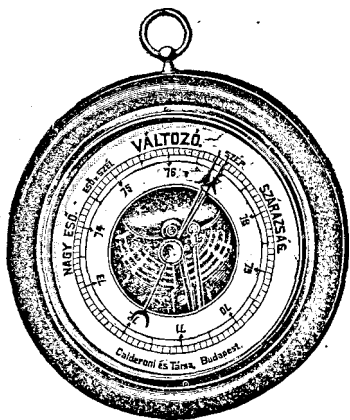
mezőgazdasági szesz-,

szeszfinomító, sajtolt

szeszélesztő gyára és

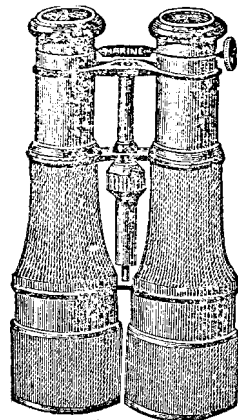
tejgazdasága

Kolozsvár, Árpád-út 38.

Calderoni és Társa Budapest, Váci-utca 1.

Aneroid légsúlymérők, (Hygrométerek, nedvmérők), Lambrecht-féle polyméterek, Thermohygroscopok és időjelző készülékek (Weller-telegraph), esőmérők, maximal- és minimal hőmérők, melyeken leolvasható a volt leghidegebb és legmelegebb, valamint a jelen hőfok. Zivatarjelző hőmérők, világos fagyjelző hőmérők, szoba hőmérők, melegágy hőmérők, kazal hőmérők, pincze hőmérők széles beosztással, keverék-hőmérők.

Burgonya-mérlegek és gabona-mérlegek, Must-, Bor- és Pálinka-mérők; hitelesített szesz-mérők, hitelesített cukor-mérők.

Alambic Salleron készülék a bor szesztartalmának meghatározása.

Földmérő műszerek, aczélmérő szalagok vaskereszten, Mérő-láncok rectificációval, szögtűző korongok, szögtűkrök, léptékek és rajzszerek.

Tábori, vadász és színházi látcsövek, Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távesövek, Szemüveg és orrcsüvetkek és védőüvegek, Fényképészeti készülékek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1439

Széna és Szalma

400 mm. elsőrendű réti és 100 mm. hegyi szén, továbbá 500 mm. kitűnő buza-szalma

eladó.

Czim:

WEISZ MÁRTON gazdasága

1472 Kodor,
Vasut és posta: Dés.

GRAEPEL HUGÓ gépgyáros Marshall Sons & Co. L. vezérügnőke BUDAPEST, V., Váci-ut 40-46.

Ajánlja:

Eredeti MARSHALL-féle gőzlokomobiljait, saját gyártmányú legújabb cséplőgépeit, szabadalmazott kombinált gabona- és lóher cséplőgépeit és törekrostit vaslemezből.

A folyó évben körülbelül 1000 db-ot szállítottam.

Legjobb sikerrel kipróbálva.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és visszafogadni, ha nem jobb, mint bármely másfajta törekrosta.

Gazdasági árjegyzéket, törekrosta leírást, mintát és elismerő levélfüzetet kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

1066

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

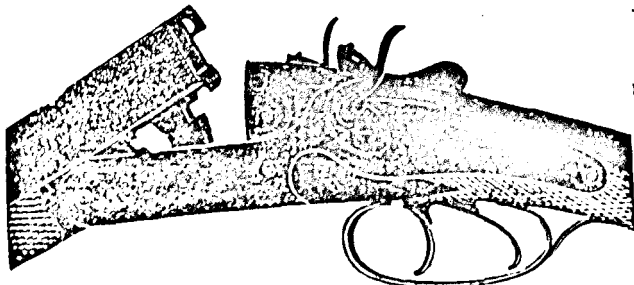
mely a bel- és külföldi gyártmányok között versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1323

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

CLAYTON & SHUTTLEWORTH, Ltd.

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legújabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóher-cséplők, tisztító-rosták, korikolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvatógépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytámasz szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármely rendszerű vadász- és cshellővő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8- kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus sorét Ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Lovelezés magyar!

Lovelezés magyar!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

**Az előfizetéseket
kérjük megújítani!**

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Telepítő és parcellázó bank. <i>Éber Ernő.</i>	633
Komlótermesztésünk fejlesztése érdekében. <i>Imreh Lajos.</i>	634
Az erdélyrészi közlegelők rendezése. II. <i>Deák Ignác.</i>	635
Amerikai gépek erdélyben. II. <i>Tokaji László.</i>	636
A mélymívelés, annak előnyei és hátrányai. <i>Schüller Rezső.</i>	636
A sárgalábú tyúkوك gyengébb húsminősége. <i>S. E.</i>	637
Tárca:	
Björnson, a gazda. <i>H. B.</i>	634
Kisebb szakközlemények.	637
Háztartás.	637
Vegyes közlemények:	
Állatorvosok szakulése.	638
Piaci és vásári ártudósítások.	640
Mirdetések.	

Telepítő és parcellázó bank.

Öt nagy fővárosi pénzintézet, élükön a Magyar Jelzálog-Hitelbankkal és az Agrár-bankkal *Magyar Telepítési és Parcellázási Bank* cég alatt 5 millió korona alaptőkével egy telepítési és parcellázási műveletekre hivatott intézetet alapítanak, melynek végleges megalakulása a legközebbi napokban már meg fog történni.

A maga egész nagy jelentőségéhez mérten akarjuk méltatni ezt az öröndetes tényt, melyben a magyar társadalom alkotó- és dolgozókétségének eltagadhatatlanul erős megnyilatkozását üdvözölhetjük. Mert Magyarország birtokmegosztása, népességének gazdasági és társadalmi helyzete már hosszú évek óta hol rimánkodva kéri, hol komolyan követeli azt, hogy telepítésekkel és birtokföldarabolásokkal válják végre lehetővé az, hogy a gazdasági erők idehaza legyenek értékesíthetők és a társadalmi viszonyok egészségesebbekké alakuljanak át ezáltal. A földbirtok arányos megosztásának hiányát sanyli egész közgazdaságunk, egész szociális életünk. A birtokszerezés nagy nehézségei az értelmes, munkára képes, dolgozni akaró magyar népet vagy a gazdasági fejletlenség kötelékével szorítják le, vagy az amerikai kivándorlás útjára lökik, vagy a szociálizmus karjaiba taszítják. Nem is lehet másképpen. Az aránytalan birtokmegosztás az állam és a nemzet legdrágább elemeit erők teljes kifejtésében megakadályozza. Ezek az erők vagy elillannak, mint a szűk mederbe szorított folyó kicsapott hullámai, vagy irányt változtatva, másfelé viszik el termékenyítő képességüket, vagy pusztítva és fölforgatva árasztanak el mindent. Az expansív erők összehozásából eredő feszültséget érezzük az állami, nemzeti és társadalmi élet minden mozzanatában.

A németek egyik legkiválóbb agrárpolitikai írója, Goltz mondja: »A mindenkori viszonyoknak és szükségleteknek megfelelő birtokmegosztás egyike a legfontosabb előfeltételeknek, talán a legfontosabb előfeltétel az egész nemzet és az állam gazdasági és szociális jólétéhez.« De nálunk is, az új telepítési és birtokföldarabolási törvényjavaslat indoklásául nem lehetett

és nem kellett másra, többre rámutatni, mint hogy: »A telepítés és birtokföldarabolás a népesség és a földbirtok arányos megosztásának s az ezekhez fűződő nagy állami, nemzeti és gazdasági érdekek biztosításainak egyik eszköze.«

Egy olyan akció, mely nagy stílusban törekszik a telepítésre és birtokföldarabolásra, hazánkban legnagyobb gazdasági bajainak orvoslója lehet. Nézzünk szét az országban. Ott van az ország éléskamrája, a nagy magyar Alföld az ő tiszta magyar népével. Napszámosok, földmunkások, részes munkások — föld nélküli Jánosok népesítik be a falvak százait. A falvakon kívül pedig latifundiumok tengeri- és búzatáblái terülnek el szemfárasztó egyformaságban. Akad ott eladó nagybirtok is; de hiányzik a földre éhesek összetartása, összetömörülése, mely a megvásárlásra képessé tenné őket. Itt van hát az agrárszociálizmus házája. Vagy ott van a Felvidék. Hányszor nem olvashattunk rémes híreket a kivándorlás veszélyéről és káros hatásáról és milyen keveset hallottunk arról, hogy a pénzzel visszatért ügyes és szerencsés emberek visszatérve folytatták a gazdálkodást tapasztalataik és tudásuk megnövekedett mértékével arányban. Mintegy ezer olyan ember tér vissza évenként Amerikából, akik közül mindegyik legalább ezer forintot hoz haza. Ezt a munkaerőt, azt az Amerikában szerzett tudást és tapasztalatot, azt a tengerentúlról jövő pénzt fölhasználni, azt kell okosan és akkor a kivándorlás hátránya mellett, melyet megakadályozni nincs módunkban, megszerezhettünk abból előnyöket is, melyek eddig alig észrevehetőek voltak. De minek mennék tovább? Itt van Erdély, ahol nagy nemzeti érdekek fűződnek ahhoz, hogy minden eladásra, vagy dob alá kerülő nagyobb birtokon magyar kisgazdák százai kapjanak földet, telepedjenek meg és ezáltal útját állják annak a térvesztésnek, melynek egyik oka az volt, hogy a szászok és oláhok vezetőkörei és szervezetei élelmesen és ügyesen kaparintották el céljaiknak és nemzetiségeiknek a gazdáját változtató nagybirtokokat.

A kivándorlás, az agrárszociálizmus és a nemzetiségi terjeszkedés nagy bajai közt

**Jobb
és megbízhatóbb
magvak**

nem léteznek, mint a minőket
— 31 év óta szállít —

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapesten

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

ingyen és bérmentve küldetnek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Bubapest, V. kerület alkotmány-utca 31. szám.

Gabona osztály

Vetőmag osztály.

Gép osztály.

Érőtakaromány osztály.

Gazdasági anyag osztály.

Biztosítási osztály.

Tenyészállat osztály.

Borgazdasági osztály.

Díj szabási osztály.

Alaptőke: 531.200 korona. Tartalékalap: 220.000 korona. Forgalmi
vissztérítési alap: 81.409 korona. Tagok száma: 1034.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

1904. évi őszi és téli

1006

anyag- és gép-árjegyzékünk

megjelent és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

Egyéb időny árjegyzékünk a következők:

Tavaszi és őszi mag-árjegyzék. — Tavaszi anyag- és gép-árjegyzék. — Tavaszi szőlő és kertmívelési árjegyzék. — Szüreti és borgazdasági árjegyzék. — Aratási és cséplési árjegyzék.

A szövetkezetbe való belépés áldozattal nem jár.

Saját érdekünket mozdítjuk azzal elő. Nyomatványokat szívesen küldünk.

könyörgő sóhajok és hangos sirámok keltek az állam felé segítségért. És az állam nem is maradt érzéketlen és süket a könyörgések és panaszok iránt. Hogy nem tehetett annyit, amennyit vártak tőle, annak egyik nagy oka, hogy többet vártak, mint a mennyit tennie szabad volt. Hogy amit tett, az úgyszólván csöpp volt a tenger vizében, annak oka az volt, hogy az állampolgárok egy részének érdeksérrelme nélkül nem állíthatott saját rendelkezésére annyi pénzt erre a célra, mint amennyit kellett volna. Hogy segítőkészsége, a telepítés nem vált be mindenütt úgy, mint üdvös lett volna, annak oka az volt, hogy az állam nehézkes szervezőjével sem elég fürge, sem elég élelmes nem tudott lenni.

És mindez kellett, hogy végre sokakat annak megösmerésére vezessen: nem az állam, hanem a társadalom az, mely hivatva van és amely alkalmas azoknak a bajoknak orvoslására, melyeknek egyik leghatásosabb gyógyító szerepe a telepítés és birtokfeldarabolás. A fejlődés törvénye szerint következett el annak a megösmerése, hogy ezt a tevékenységet nem szabad egészen az állam vállaira háritani; a fejlődés bizonyos magasabb fokát látjuk abban, hogy társadalmi kezdeményezésre, társadalmi erőkből alakul végre egy intézmény, mely a társadalom és a nemzet nagy bajainak gyógyításában nagy részt akar magának kivenni és ezáltal az állami eszközöknek egyéb, igazán állami célokra való fölszabadulását teszi lehetővé. Ennek a fejlődésnek rendjén el fogunk még majd mi is jutni abba a helyzetbe, melynek jellemző vonása, hogy egyre nagyobb számú és egyre fontosabbá váló működéseket az állami hiva-

talok helyett egyéb szervezettségek végeznek el.

Ennek a fejlődésnek egyik jelét látjuk és üdvözöljük az új telepítési és birtokfeldarabolási bankban. Nagyon jól tudjuk, hogy még ma is sokan vannak olyanok, akik a telepítést és parcellázást csak az állam által akarnák végeztetni, akik bizonyos animozitással és bizalmatlansággal a közre nézve hasznos működést elvitatják a szükségképpen nyereségre dolgozó magánvállalkozástól. De ezektől azt kell kérdeznünk: mit tartanak a közre nézve hasznosnak, mit tartanak a köz érdekének? Ha azt, hogy az állam bizonyos nexusok kedvéért egyes birtokokat értékükön felül vásároljon meg és előbb költséges apparátussal ideiglenes kezdetlegességben maga kezeljen, majd arra nem is alkalmas elemek közt oszson ki, s a fizetendő részleteket kénytelen méltányosságban mind magasabbra hagyjon nőni és végre nagy veszteségeket szenvedjen és az állampolgárok önszegélyező tevékenységét az államgondoskodásba olvassza be: ha ezt tartják a köz érdekének, akkor csak hangoztassák mind hangosabban, hogy telepítéseket és parcellázásokat csak az állam végezhet közhaszonnal. De a kik az államban nem egy enesét látnak csak, melynek csecseiről az erősebb elmarja a gyöngébbet, azok ma föltehetik és elhihetik, hogy az új telepítési és parcellázási bank még ha saját nyereségére is fog dolgozni, a köz érdekét fogja szolgálni azáltal, hogy elillanó és parlagon heverő erőket fog lekötöni és tevékenységre keltetni a magyar földön, hogy az államtól és az országtól elpártoló elemeket földhöz juttatva, vissza fog rántani arról az ösvényről, mely

az államtól és országtól elvezet és hogy a magyar földmivelő-osztályt meg fogja erősíteni és meg fogja növelni ott, ahol már gyengült, vagy ahol már fogyott.

Eber Ernő.

Komlótermesztésünk fejlesztése érdekében.

Ilyefalva, 1904. december 18.

Örömhírral kezdem. Ma vett privát sürgöny szerint: „A német kormány kijelentette, hogy a komló vámját 40 márkára leszállítani hajlandó.” A német vámtarifa újraalkotása óta, úgy a csehországi, mint a hazai komlótermelőket nagy aggodalom izgatta. Nem is ok nélkül. A német vámtariffa-tervezetben 100 márkával volt a komlóbevitel előirányozva és nagy nehezen lehetett a német birodalmi tanácsban a túlszámban erősködő agráriusokkal szemben, a komló vámját 70 márkában megállapítani.

Ezen 70 márkában megállapított beviteli vám nem a cseh termelőket érintette volna legérzékenyebben, hanem a csehországi saazi komlókereskedelmét s azok révén minket is! Mert ugyanis a saazi komló hírneve úgy van Európa- sőt világszerte megalapítva, hogy a nélkül jó sört főzni lehetetlen (!) Pedig az összes cseh-komló termés 100—150.000 vámmázsa között kerül a világon ilyen néven forgalomba!

A németországi termelők — miként mi magyar termelők is — az ottani sörgyárosok nagyobb részét képtelenek felvilágosítani és az ellenkezőről meggyőzni és így a németországi komlónak is előbb Saazba kellett kerülni, hogy jó cseh-komló legyen belőle. Ezért volt feltalálva a 100 és illetve a 70 márkás vámtariffa, mely hivatva lett volna a német-

AZ „ERDELYI GAZDA” TARCAJA.

Björnson, a gazda.

December 8-án 72 éves lett Björnson, a nagy norvég író. Ezelőtt hét évvel száz meg száz író ünnepelte a 70 éves jubileumát. Az esztetikusok meg kritikusok dicsőítették az idealistát és költőt, a zszurnaliszták a vakmerő harcost, a felvilágosított reformátort, a küzdő politikust és népevért. Hadd emlékezzem meg én Björnsonról. — a gazdáról és családapáról.

Björnstjerne Björnson kitűnő gazda, Aulenstad az ő legfőbb büszkesége. De nincs is ennél szebb birtok az egész Gudbrand-völgyben. Az erdő gyönyörű s a legmodernebb gépekkel megmunkált föld a kultura magas fokán áll. Az épületek praktikus berendezésűek. Nincs gazdaság az egész völgyben, mely a föld oly gyors gyümölcsötzetését s oly teljes kihasználását eredményezte volna. Björnson valóságos mintagazdaságot akar teremteni. Nagy öröme telik benne, ellenőrizni a munkát, oda áll nézni, hogyan robbantják a követ s nem restel maga is munkába állni,

ha valami nagy föld vagy kötömeget kell legyőzni. Sok ezer szekér követ vittek már el és gurítottak le a hegyről, melynek lábánál, mintha egy óriás sirdombja volna kövekből felhantóva. Minden újonnan nyert földdarabnak örül Björnson, hiszen közelebb visz ez is egy lépéssel Norvégia holdogulásához, mert az ő felfogása szerint minden gazda gyarapíthatja, sőt kötelessége gyarapítani a nemzet vagyonát. Mindenféle talajjavításnak nagy ára van, de Björnson nem riad vissza tőle. Régebben a szénatakarásnál is ott volt, ott kaszált legelőt, messze maga mögött hagyva a többieket. Ma már csak fejszével egyengeti az erdei utakat vagy áthidal egy patakot mindennapos sétája közben. A rend embere Björnson, ennek is az ideálja. Még a legapróbb dolgokban is kifogástalan rend van nála. Az istálló, az aklok szellősek, világcsak, de pompásan is tenyésznek bennök a barmok. 40—50 fejős tehén, 50 disznó és nagy baromfi-udvar van Aulenstadban. Ha lenéz közéjük Björnson, azzal mulat, hogy megvédi a gyengébbet az erősek támadásaitól. Kedvence egy ló: Ábrahám. Emberral sem bánhatna jobban, mint ezzel.

Azelőtt maga is biztosan hajtotta a lovat, de ma már nem vesz gyepőt a kezébe.

A gazdaságra való felügyelést is rábizta a legkisebb fiára. Csak ha valami változtatásról van szó, mely javára lenne embernek vagy állatnak, csak akkor szól bele s a változtatást haladéktalanul végre kell hajtani. Ez a nagy emberbarát mindenben csak jót akar környezetének, mert ő maga is csak így boldog és meglegedett. Egyszer egy öreg lovásza nagyon szerette volna világoskékre festetni a szobáját. Björnson azonnal teljesítette kívánságát. Melyik volt kettőjük közül boldogabb, nem tudom.

Néha felolvas Björnson az ő munkás népének vagy elbeszélget velük egy s más témáról, tanítgatva őket. Egy özvegyasszony mesélte nekem, hogy az ura mennyire szerette a gazdáját, Björnson, hogy míg betegesen feküdt, csak egy vágya volt: addig élni, míg Björnson visszatér külföldről, hogy még egyszer lássa őt. És mikor halálán volt, megkérte feleségét, hogy vigye az ablakhoz, még egyszer akarta látni Aulenstadot. Alantasai istenítik, valóságos atyjuk nekik. Emlékszem, hogy mikor egyszer, mint itélőbíró elhívták a szegényházba, micsoda angyali türelemmel beszélt lelkükre a veszekedő asszonyoknak, míg kibékültek. Itt is, akkor is, mint mindig, az

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

országi komlónak, mint olyannak, otthoni használatát kiereszkolni, illetve a magas vámmal, a beviendő övéknél drágább, cseh nevének árult komlót, még drágábbá tenni, lehetőleg kizárni.

Ezen esetben a Magyar-Osztrák monarchia belszükségletére a valódi cseh-komló bőven elég lett volna s a magyar komlóra nem lett volna szükség állandóan; tehát sokszor maradhatott volna kevésbé jó áron értékesülve.

Azonban, mint közleményemben előre bocsátám, a kereskedelmi szerződések megkötésének alkudozása kapcsán, már 40 márkára leengedve is hajlandó a német kormány egyezkedni. Ezen vám nekünk már teljesen megfelel.

Csehországnak gyöngye, sőt középtermése esetén, a saazi kereskedelemnek igen nagy bevételre van szüksége, hogy fődözve legyen, a saazi komló-néven, a világ minden részébe szállítandó, komló-szükséglet és akkor a magyar komló annyival mindig drágábban lesz vásárolható s Csehországba szállítható, mint a mennyivel a Németországból Csehországba hozandó komló, (talán 50 korona Magyar-Osztrák) behozatali vámmal terhelve leend. Midőn pedig Németországnak leend közepes, vagy gyöngébb termése és a Magyar-Osztrák monarchiából leend kényszerülve évi szükségletét kiegészíteni, akkor a német fogyasztók érezendik saját beviteli vámjuk hatását; ellenben Németországnak nagy termése esetén, az akkor olcsón kínálandó német-komló versenyét, mely a mi vámmal lesz terhelve, a tőlünk is Csehországba szállítandó komlónk könnyebben tűrheti, lévén a közös vámterületen vámmentes.

Röviden összegezve az eddigieket, csekélységem véleménye oda konkludál, hogy az

új kereskedelmi szerződésekkel, ha a németországi beviteli vám 40 márkába is lenne megállapítva, szemben az Osztrák-Magyar 50 koronányi vámmal s illetve a régi vámnál 10 forintnyival lenne magasabban megállapítva: *nekünk, magyar termelőknél, nem hogy kárunk, de több hasznunk lenne, mint Németországnak vagy a közös monarchiánknak.*

Most tehát azoknak, akik telepítésük fejlesztésével késlekedtek, a német vám miatt: *bátran merem tanácsolni a helyes irányú fejlesztést, de olyan irányban, mely a hazai gyárosoknak is alkalmas további meghódítására, amely irányról többször volt alkalmam nyilatkozni s mely irányt szolgálja, buzgalommal, és szakértelemmel a Kolozsvárt lakó egyetlen állami szakközegünk.*

De végül éppen a helyes irányú fejlesztés kapcsán felhivandónak tartom a földművelésügyi ministerium figyelmét, a mostan már bizony még nagyobb irányú komló-termelés fejlesztésének szemmel tartására, további irányítására. Az egyetlen állami szakközeg alkalmaztatása óta is hazai termelésünk kétszerezésére felelt már s most midőn az utóbbi években elért jó árak folytán és a kereskedelmi szerződések megkötése után remélhetőleg a régebben produkált mennyiség tízszereséig is fejlődni jogosan reméljük termelésünket: megbocsáthatatlan hiba lenne, más irányú munkával is megbizni a szaktanárt, miről nem régebben olvastunk a lapokban. Sőt működése úgy szervezendő, hogy könnyebben hozzáférhessünk, s vándor-tanázkodása élénkebbé fejlesztendő. Hogy komlótermesztésünk jövőben való fejlesztésének mily szempontokat vélek fontosoknak, arról talán máskor tészem meg bővebb fejtegetéseimet.

Imreh Lajos.

emberrel veleszületett jóhoz appellált s megint győzött.

Az egész környék, barátai rajongó szeretettel veszi körül. Egész nyáron egyik látogató a másiknak adja a kilincset. Háza otthona mindenkinek; azzá teszi az ő és felesége hártalan vendégszeretete. A vendéget a maga nemzeti lobogója üdvözli, a három főárbócon pedig svéd, norvég és dán zászló leng. A magasan fekvő Aulensstad ebben a lobogódiszben körülvéve a kékes hegyektől valami ünnepélyes, festői szép látvány. Rendszeren az erkélyen gyűl össze a nagyszámú család fogadni a vendéget. Björnson hatalmas, tisztacsengésű hangja keresztültör az ifju, üde gyermekhangokon. Olyan meleg, olyan őszinte az üdvözlésük, hogy elfelejteni sohasem lehet. Minden vendégének először a gazdaságát és fürdőházát mutatja meg. Ehhez a fenyővel borított magas hegyekről lefutó egyik vizes szolgáltatója a mesterséges zuhany vizét, melyet a 71 éves öreg költő nyáron naponta használ. ha az időjárás megengedi. A hatalmas vízmedence pedig pompás úszóhelye a fiataloknak.

Björnson mindenben nagyon pontos, nem olyan, mint a legtöbb költő. Korán kel és korán fekszik. A nap minden szaka pontosan be van osztva; reggel íróasztalánál ül s ilyenkor a világért sem szabad háborgatni. Harangozáskor készen kell lenni az ebédnek és jaj a jó Karén szakácsnénak, ha csak egy percet

is késik. Ilyenkor dörgő hangon kiszól: „Karén hát ezt akarod, hogy éhen haljak, hát el akarsz pusztítani!” ... Mintha puskából lötték volna ki, úgy ott van a következő másodpercben az ebéd az asztalon. Björnson egészséges, jó étvágygyal eszik, a legszívesebben egyszerű házi kosztot.

A hangulata kitűnő. Ha kitör is néha és tombol, mint a vihar, mikor a fekete felhők mögül megszólaltatja az eget — nyugodtan veszik, hiszen rövid idő múlva megint süt a ragyogó napsugár. Mert napsugár a lelke, a többi, az véletlen és gyorsan muló. Ha kemény és igazságtalan volt, nem nyugszik, míg háromszorosan jóvá nem tette. Nem természetellenes kellemetlenséget okozni bárkinek is, sőt ha rajta állna, derű és boldogság ragyogna minden arcon. Nagyon szereti a világosságot, saját villamos teiepe van Aulensstadban. A hatalmas ivlámpák messzire elvilágítanak a majornban, elosztatva a késő őszi és tél bizonytalan homályát.

Felragyog fénypompájában Aulensstad, rávetődik a parasztházból lett pompás palota ablakaiból a fény a hóval borított völgyre. E fény, mintha a költő élete volna, melyet a felvilágosodásnak, a szépnak és az emberiség boldogságának szentel.

H. B.

Az erdélyrészi közlegelők rendezése.

II.

Előbbi cikkem végén számadatokkal kimutattam, hogy természetes fűtermő területeink terjedelméhez képest milyen kevés gazdasági állattállományval rendelkezünk. Fél khold rét és ugyanannyi legelő területre gazdasági állatainknak statisztikailag kimutatott összsúlyából (a lovat kivéve) alig esik 86 klgr. elősúly, a *mi valósággal egy borjúnak felel meg.* Ha ehhez hozzávesszük a további kombináció kedvéért az elébb kihagyott állomány súlyát is, így is csak 95 klgr. átlagos elősúlyban állapíthatjuk meg a legmagasabb arány számot. Vajjon mi lehet ennek az oka? Az-e hogy szegények vagyunk s nincsen módunkban több marhát tartani? Vagy az, hogy nem lehet többet tartani, mert nem terem több eleget, mint a mennyit a jelenlegi állomány elfogaszt? Mindkét eset elszomorító; mindkét esetben nagy hiba van gazdálkodásunk ezen ága körül. Az első eset a hiányos kihasználást, a második az elhanyagolt állapotot dokumentálja.

És én azt hiszem, mind a két eset fennáll. Szegények és elmaradottak is vagyunk egyszerre; mert ez a két állapot rendszeresen együtt jár. A szegénység az okszerűbb gazdasági berendezkedésnek állja útját, az elmaradottság pedig a helyzetből való kibontakozás útját nehezíti meg.

De haladjunk csak tovább a statisztika fonálán. Keressük, kutassuk az egészségtelen állapot szülő okait, mert nem messze vannak azok, biztosan megfogjuk találni.

Állattenyésztésünk s illetve állattállományunk fenntartásához a mezőgazdasági birtok mindenik művelési ága többé-kevésbé — sőt az erdőgazdaság is — hozzájárul. A többtől eltekintve, itt csak a három fő művelési ágra, mint alapvető tényezőkre terjeszkedem ki, megállapítván mindenekelőtt a hozzájárulás arányát.

A mezőgazdasági statisztikából merített összehasonlító adatok alapján, az erdélyi részekben a szántó, kaszáló és legelő területeknek az állattenyésztéshez való hozzájárulása körülbelül az alábbi arányszámokban állapítható meg:

szántóföld terület	20%
rét (kaszáló) „	64%
legelő „	16%

Cikkem végcélja az, hogy az erdélyi birtokosság tulajdonában levő összes legelőterületnek holdankénti évi átlagos jövedelmét a mennyire lehet, megközelítő pénzürtékben kimutassam. Evégből még további számfejtő adatokra van szükség. Ki kell ugyanis számítani, hogy annak a 95 kgr. súlyú átlagállatnak, — mely egy khold fűtermő területre esik — mennyi és minő értékű téli-nyári takarmányra van szüksége? Ezt a számműveletet egy a gyakorlati élet által beigazolt elmélet alapján nagyon könnyű végrehajtani. Egy ilyen gazdasági állatnak évi takarmány-szükséglete 105 mmázsa középminőségű szénában vagy ezzel egyenértékű takarmányban — ennek pénzürtéke pedig a közönséges forgalmú — vagy jobban mondva — az általános gazdasági becsárak szerint (métermázsáját 160 koronával számolva) = 1680 korona értékben állapíthatjuk meg.

Most pedig odajutottunk, hogy a művelési ágak fent kiténtetett arányszámainak segítségével kimutathatjuk:

1. hogy s szántóföld terület általában 336 korona segítségével a 1680 koronátan megállapított állattartási költségekhez;

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ággyuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és czipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedül kőraktára.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzölök és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

2. hogy a rétterület fél kat.-holdanként 10-75 koronával;

3. hogy a legelőterület fél holdanként 2-69 koronával áll állattenyésztésünk szolgáltatásában.

Miután a két utóbbi egész terméshozamával kizárólag ezt a célt szolgálja, a fenti számok kétszerese egyúttal azoknak holdankénti átlagos nyersjövedelmét is jelenti.

Kitetszik ebből, hogy az erdélyrészi összes magánbirtokosok, közbirtokosok és községek birtokában levő, hegyek, fensikok, oldalak és völgyekben fekvő, 1-5 millió kat. holdra kiterjedő legelők évi átlaga, nyers jövedelme holdanként egyre másra 5 kor. 38 fil. értéket képvisel. És ha ebből leszámítjuk a reásó közterheket, adókat, pásztorolási s egyéb hozzájárulási költségeket, a maximális tisztajövedelem 4 koronánál több nem lehet.

Hát bizony ez igen csekély jövedelem! Gondolkozzunk felette; nem lehetne-e a legelők javításával, gondozásával s főképpen a legeltetési rendszer szabályozásával azok jövedelmét állattenyésztésünk előnyére valamit fokozni?

Ha az évi hozamot, illetve a legeltetési állapotot csak egyetlen egy koronával is javítani, kedvezőbbé tenni sikerül, ez már 1-5 millió jövedelmi többletet jelent. Ez esetben legkevesebb 300 ezer darab számos marhával lehetne többet nyaraltatni.

A gazdasági kormány, a gazdasági egyesületek, törvényhatóságok, községek, a székelyföldi kirendeltség és minden érdeklődő faktor kebelében újabb údvös mozgalom indult legelőgazdaságunk fejlesztése iránt. Remélni lehet, hogy ez a minden oldalról fellángolt lelkesedés nem lesz szalmatűz, hanem kitarító komoly munka, a mi lassanként időnként megteremti a várt eredményeket.

E mozgalmat figyelemmel kísérjük s az ide irányuló kiviteli tervekhez időnként hozzászólunk.

Deák Ignác.

Amerikai gépek Erdélyben.

II.

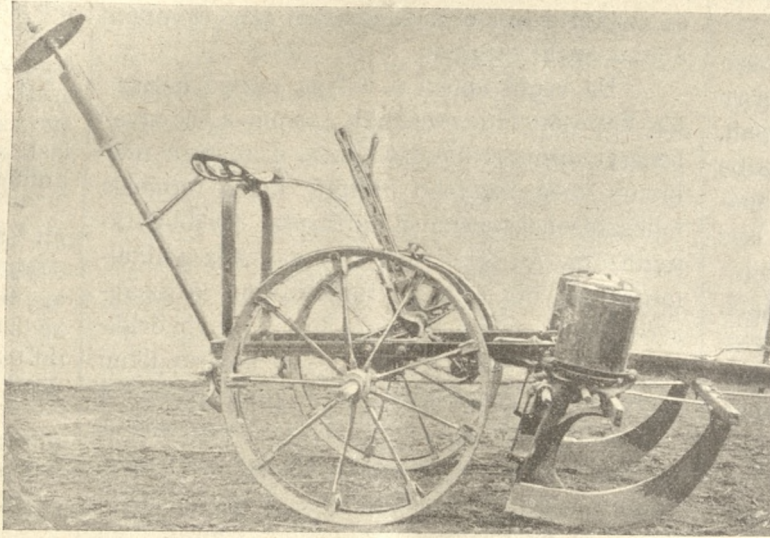
Ugyancsak Marosnémethiben, Kemény József báró gazdaságában, láttam egy másik igen praktikus kis gépet, amelyvel tengerit lehet vetni tetszésszerű sor és fészektávolságban. Ugyis, hogy a mívelést keresztben, vagy hosszában egyaránt lehet azután fogatos gépekkel eszközölni.

Ez is amerikai találmány és „Mexikan”-nak hívják.

Gyakorlati előnyei: a pontosan és könnyen szabályozható sor- és növénytávolság; a vetőmag mennyiségének majdnem utolsó szemig való pontos kiszámíthatósága (jóformán: ahány szemet akarunk egy fészekbe — a talajminősége és a mag csiraképessége szerint — vetni, annyinak a vetéséhez lehet beállítani) és egyébként is a legmesszebbmenő szabályozhatóság és a megbízható, korrekt munka.

A „Mexikan” tengeri fészek-ültető gép, mint az itt látható 1. kép mutatja, egy két kettős talpu kerékre szerelt taliga. Szerkezete a következő: A tengelyre van ráékelve a két

kettős talpu járó kerék, ezek mindig úgy állítandók, hogy az elültetett tengerit benyomják, mire alakjuk (a két talp egymással szöveget alkot) igen jól megfelel, (2 kép) Maga a vetőszerszám igen egyszerű. A gépen elől látható 2 tokba jön a tengeri, ennek alsó részére lesznek a vetőtárcsák betéve. Ezek tetszés szerint úgy állíthatók be, ahogy akarjuk, aszerint, a hány magot akar az ember egy fészekbe ültetni. Ezen tárcsák sik irányban mozognak s mozgásukat fogaskerék közvetíti a vetőtengelyről, ezt meg a járó kerék-tengely láncátétel segítségével hozza mozgásba. A saruk, mint a képen is látható, nagyok és élesek s egy emeltyűvel helyzetükben fixirozhatók, úgy, hogy a tengeri egyenlő mélységbe lesz ültetve. Göröngy nem képez akadályt,

„Mexikan” tengeri ültető gép. 1. kép.

„Mexikan” tengeri ültetőgép. 2. kép.

mivel az éles sarú azt átvágja. A sarú álló részén látható egy rugós szelep, mely éppen csak akkor nyílik, mikor ideje, hogy a tengeri szem kihulljon, hogy a szükséges fészektávolság meg legyen. Az új sor megjelölése a képen látható fölemelt jelző korong segítségével történik. A gép önsúlya igen kevés, amennyiben az egész gép 125 kilogrammot nyom. Munkája igen szép és gyors. Ha a kocsis, aki a gépen ül, csak kissé is ügyel, az így elvetett tengeri úgy hosszában, mint keresztben kapálható leend. Mag egyáltalában künn nem marad, jó (tetszésszerű) mélyen és egyenlően lesz ültetve s a járó kerekek két oldalt nyomva — betakarják. Ami a munkaképességét illeti, az igen nagy és jóformán teljesen a ló gyorsaságától függ; a gép súlya még munkaközben sem jöhet számításba.

Marosnémethiben 8-10 kat. holdat vetettek be vele naponta. Ez a munkaképesség azonban valószínűleg még sokkal fokozható lesz.

Ugy az előbbi, mint ezen gépet szívesen megmutatja az érdeklődőknek — a maga idejében — a tulajdonos.

Tokaji László.

A mélymívelés, annak előnyei és hátrányai.

A mélymívelés bizonyos elővigyázati intézkedések teljesítése mellett lényegesen emeli a terméshozamot, de nem mindenütt nyereséges. A talajréteg mélyítése által 1. a növények gyökérzete s ezáltal maga a növény is gyorsabban fejlődik, 2. túlságos szárazság és nedvesség nem ártanak annyit a növénynek, nincsenek oly hosszú időn át a túlságos nedvességben, 3. vegyi szétbomlások és kedvezőbbben mennek végbe a talaj föltárása által a szerves anyagoknál előidézett oxydatio következtében, aminek eredménye a tápláló anyagok bőséges produkálása.

Ha a gyakorlatban a mélymívelés terén ellenkező, nem kedvező tapasztalatokat is szerzett, ennek oka leggyakrabban a túlságosan hirtelen átmenet erre a mívelési eljárásra. Ha ugyanis az altalaj tulajdonságait illetőleg lényegesen különbözik a felső talajrétegtől, akkor nem szabad máttól holnapra fölszínre hozni azt, mert ilyen esetben tapasztalat szerint a terméshozamok azt éveken át megsínylik. Ilyen körülmények között először

csak grubberrel és extirpátorral lazítsuk a földet, és pedig évről-évre nagyobb mélységben is csak több évi ilyen munka után szabad az így präparált altalajt ekével a fölszínre hozni.

Sok növénynél a mélymívelés által elérhető hozamemelkedések nem oly nagyok, hogy annak költségei kifizetnék magukat. Azt lehetne hinni, hogy a mélymívelés a mély gyökérzetű növényeknél lesz hasznos. Ezzel a hittel szemben azonban az tűnik ki, hogy a hereféléknél és a hüvelyeseknél a mélymívelés a hozamot jóformán *semmivel* sem emelte. Annál föltűnőbb azonban a termés növekedése a tengerivel, ahol ez egész 50%-ig is terjed. A répa, burgonya, komló és repce is jól kifizetik a mélymívelés költségeit, a gabonafélék azonban kevésbé. Azon növények részére tehát, melyek a mélymívelést valóban kifizetik, mélyebben szántunk és a jól megválasztott vetésszorgó következtében az azután a többi növénynek is előnyére fog válni, mert az kétségtelen, hogy minden kulturnövény meghálálja a talaj megmélyítését.

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a nagyobb termésekben a talajból több táplálóanyagot is hordunk el, tehát erősebben is kell trágyázni. Azonkívül pedig a talajréteg megmélyítése csak bizonyos mélységig jövedelmező, a legtöbb esetben és vidéken csak mintegy 27-5 centiméterig. A mélymívelés annál hasznosabb, minél kedvezőtlenebb a talaj fizikai állapota, mint például a tömött agyagtalajnál és tulajdonképpen csak ott lesz valóban jövedelmező, ahol arról van szó, hogy kisebb területekről a lehető legnagyobb hozat

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugyint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Mária Valéria-u. 7. sz., a hová a rendelések és mindennemű kérészködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

mot szerezzük meg, tehát ahol *intenzíven* gazdálkodnak. Viszont *extenzív* üzemi gazdaságokban a nagyobb nyers hozamok dacára is veszélyes lehet. Tehát nemcsak a hibás kivétel a mélymivelésnek, hanem olyan birtokokra való bevezetése is, melyeknek gazdasági viszonyai ezt a mivelési eljárást meg nem engedik, kárral járhat.

A mélymivelés kivételénél két eljárást különböztethetünk meg: 1. az altalaj eredeti helyzetében marad és csak meglazítatik; 2. az altalaj a felszínre hozatik. Mint már említettem, az első eljárás akkor van helyén, mikor az altalaj minősége lényegesen különbözik a mivelési feltalajrétegtől, vagy pláne ártalmas anyagokat tartalmaz. Ahol ez az eset nem forog fön, ott az altalajt a tél beállta előtt fölhozhatjuk és a tél fagya által elmállasztjuk.

Schüller Rezső.

A sárgalábú tyúk gyengébb húsminősége.

Különböző folyóiratokban, melyek baromfitenyésztéssel foglalkoznak, újabban sokszor és élénken tárgyalták, hogy a sárgalábú tyúk nem adnak e oly jó húst, mint a sötétlábúak. Miután újabb idő óta mindjobban előtérbe lép az a tudat, hogy a tyúkfitenyésztésnek nem szabad csak tojásprodukcióna szorítkoznia, hanem alkalmas húsjóság előállítására is ki kell terjeszkednie, ha valóban hasznos hajtó akar lenni, azért a fölvetett kérdés olyan, mely a gazdasági baromfitenyésztést nem kis mértékben érdekli. Nemcsak a fiatal csirkék értékesítése, hanem az idősebb jércék nevelése és hizlalása jön itt tekintetbe, melyek a lakosság folytonos szaporodásával nem is távoli jövőben a népelemzésnél nagy szerephez fognak jutni.

A fölvetett kérdés fontossága miatt hiszem azt, hogy hasznos lesz tapasztalataimat közölni és azokat az okokat megvilágítani, melyek az *összes sárgalábú tyúkoknak a mezőgazdasági baromfitenyésztésből való kizárását* indikálják. Évekkel ezelőtt feladatomból tűztem ki magamnak, hogy a legkülönbözőbb tyúkfajtákat húsminőségükre megvizsgáljam. A következőkben közlöm vizsgálataim eredményeit, amennyiben a sárgalábú tyúkokat illeti:

1. Az összes sárgalábú tyúkoknak sárga, vagy sárgás bőruk van, mely távolról sem olyan és gyenge, mint a sötétlábúaké, ami már a kopasztott, de még inkább sült madárnál föltűnik.

2. A mell húsa a sárgalábúaknál szárazabb, mint a sötétlábúaknál, combhúsuk nem fehér, hanem többé-kevésbé sötét színű és kemény, amit különösen az olasz tyúkoknál észlelhettünk.

3. A nagyázsiai fajták és azokból eredő változatok sárgalábú tyúkjai, mit a Plymouth-Rocks, Wyandottes kevesebb mellhússal bírnak, ezzel szemben több combhússal, mint a mennyi s jó hústyúknál kívánatos.

4. A fönti fajtáknak csontozata nagyobb és erősebb és ennek következtében aránylag kevesebb a húsa. Egy 6 hónapos, jól táplált Chochinchina jércénél a hús súlya úgy aránylik a csont súlyához, mint 5:11:1. a Brahma-putra fajnál mint 6:77:1, a Minorka-fajtánál mint 8:48:1, a Houdan-fajtánál mint 8:75:1, a Dorking-fajtánál mint 11:42:1.

A 4. pont alatt kimutatott viszonylat maga elégséges már ahhoz, hogy az összes sárgalábú tyúkfajtákat, köztük a Plymouth-Rocksokat és Wyandottesokat is sokkal kisebb

értékű haszonállatoknak tartsuk, még ha eltekintünk is gyakori kotlásuktól és abból következő elégtelen tojástermelésüktől. Valóságilag csudálatos, hogy ezen, nem éppen ajánlatos tulajdonságuk dacára is a Plymouth és Wyandottes fajták még az utóbbi években is terjedtek egyes vidékeken. A sok dicséretáradnak sokan hisznek, anélkül, hogy közelebbről megvizsgálják a dicséret tárgyát; meg aztán a hatalmas, szép külseje ennek a tyúknak is sokakat meghódít neki.

Egyébként pedig már a régi rómaiak papjai tudták, hogy az itáliai sárgalábú tyúknak húsa nem jó és azért csak sötétlábú tyúkokat volt szabad áldozni.

S. E.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ **Az 1904. aszályos év tanulságai.** A bajor kir. mezőgazdaság-növényteni intézet ez irányú megfigyeléseit most adja közre. Ezen megfigyelésekből az tűnik ki első sorban, hogy a csak tavasszal fölshántott szántóföldek hamarabb kiszáradnak, mint az ősszel szántottak. Az olyan földeken, melyeket ősszel szántottak föl, melyek télen át barázdában voltak és tavasszal nem szántattak már meg, hanem csak jól megfogasoltattak, illetve gruberoztattak és így korai vetés volt lehetséges, a tavaszi vetés alig észrevehetően szenvedett, csak a szárazságtól. A tavasziak alá való tavaszi szántás száraz esztendőben a legkárosabb a gazdára nézve. A kellő időben való szántással egyjelentőségű a lehető mély szántás is. A zöldtrágyázott földeken is sokkal kedvezőbb terméseredmény volt, mint a közönségesen (sekély szántás, mérsékelt istállótrágyázás) mivelt földeken. De nehezebb talajoknál ez sem olyan kedvező, mint a mélymivelés. A talajban levő víz megtartása céljából a helyesen alkalmazott ugar is nagyon fontos. A talajnedvesség növelése, illetve föntartása céljából ajánlatos a föld többszöri megboronálása, mert ezáltal hamúszerű, de csak néhány cm. mély felszínes réteg képződik, mely az alsóbb rétegekből való elpárolgást megakadályozza. A kapálás hasonlóan hat s így tehát nemcsak a gyomnövények irtása által használ. A soros vetés és a kapálás a gabonánál is ajánlatos.

+ **Célszerű-e lucernát ősszel vetni?** Az idei száraz évben a midőn a tavasszal vetett lucernák nagyrészt kivesztek, bizonyára sokan megfogják kísérni a lucerna őszi vetését, hogy ilyen módon pótolják a jövő évi takarmányhiányt. A lucerna őszi vetése azonban ritkán vezet célra, mert az augusztus és szeptember hóban nálunk uralkodni szokott szárazság miatt többnyire nem sikerül. De nincs is miért ősszel vetnünk lucernát, mert ha tavasszal egymagában védőnövény nélkül vetjük, sokkal jobb eredményt fogunk elérni, mintha ősszel vetettük volna. Kerpely Kálmán gazdasági tanintézet igazgatója végzett ez irányban több ízben kísérletet. Természetes, hogy a tavaszi nedvesebb időjárásban a lucernamag is gyorsabban indul csirázásnak és fejlődésnek. Ez eljárásnak különben meg van az az előnye is, hogy tavaszig módunkban van talajunkat nemcsak ismételt mély szántásokkal — de megfelelő istálló és műtrágyákkal is előkészíteni, ami mindenesetre a lucernatermés előnyére fog szolgálni.

+ **A miskarolt tehén tejelőképességéről** Vevő egy érdekes esetet közöl. A megfigyelt tehenet 1896. évi október 30-án kimiskarolták és az ennek dacára 1902. évi augusztus

és szeptember havában is még naponta 14 liter tejet szolgáltatott. 1903. évi január havában napi tejhozama 9 literre, március havában pedig 8 literre csökkent. 1903. április havában ezen tehén 16 éves lett és ekkor eladatott. Eszerint ezen tehén 1979 napig tejtelt és átlagosan naponta 11 liter tejet, az egész idő alatt összesen 21,769 liter tejet szolgáltatott.

Háztartás.

+ **Használt dugaszok tisztítása.** Fazékba tesszük a dugaszokat s leöntjük kénsavas vízzel (1 l. vízbe 5 deka kénsavat teszünk), egy bottal felkavarjuk s állani hagyjuk benne 1—2 napig. Aztán a kénsavas vizet leöntjük és tiszta vízben egy párszor átöblítjük. Mielőtt a dugaszokat megszáritanánk, vizsgáljuk meg, hogy vajjon nem kenesek-e. Ezt úgy cselekszük, hogy lakmusz papírt veszünk, hozzányomunk egy dugót s ha a lakmusz papír piros lesz, a dugaszok nem elég tiszták s akkor még egypárszor át kell öblíteniük.

+ **Terpentinolaj atkák ellen.** A terpentinolajban, melynek minden háztartásban kéne lenni, épp oly ártatlan, mint egyszerű szert birunk különféle börtisztítálatások eltávolítására. Több külső baj, mely nem annyira egészségi szempontból érdemel figyelmet, mint inkább alkalmatlan voltánál fogva, mert éppen az arcban tűnik fel: borsókák, vagy az úgynevezett atkák (mitesszerek) melyek nevezetesen fiatal egyéneket szeretnek meglepni, terpentinolajjal néhány nap multva eltüntethetők, vagy legalább előnyösen megváltoztathatók, tehát visszafejlődnek. Az illető helyeket naponta többször meg kell nedvesíteni, legcélszerűbben a terpentinolaj palackjának dugójával.

+ **Nátha elleni szer.** Egy kávéskanányi kámforszeszt tegyünk egy mély széles edénybe, azt töltjük meg félig forró vízzel. Készítsünk egy papírtölcsért, az orrunkat illesszük rá és 10—15 percig szívjuk fel a gőzét. Ezt ismételve 4—5 órai időközökben, már háromszori használat után elmúlik a nátha.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése

1904. december hó 20-án.

Elnökölt: Szabó József e. elnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Felen voltak: br. Bánffy Ernő e. alelnök, Lészai Ferenc, I. Icsay József, Szász István, Gruner Károly, Jakab László, Réti János, Matskásy Pál, dr. Szentkirályi Ákos, Nagy Dezső ig.-vál. tagok és Éber Ernő s. titkár.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére elnök: Réti János, Jakab László és Szász István, tagokat kérte föl.

1. Október 27-i ülés jegyzőkönyve felolvastatván, a 17. pont módosításával tudomásul vétetett. November 14-i rendk. igazgató-választmányi ülés jegyzőkönyve fölolvastatván — tudomásul vétetett.

2. Egyleti titkár előadja a miniszteri leiratokat és pedig:

a) a földmiv. miniszter 12345/VII. 4 sz. leiratát, melyben értesít, hogy az 1904—905 évi őrleési évadban termelendő összes katonai korpát lefoglalta s annak kiosztásáról közvetlenül fog gondoskodni. — Tudomásul vétetett.

b) Földmiv. miniszter 100638/VII. 2. sz. leiratát a hadsereg terményszállítás ügyében

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

décember 12—15-ig tartott tanfolyam ügyében. — Tudomásul vétetett.

c) kereskedelmi miniszter 66704. számú rendeletének másolatát, melyben a nagyobb gazdasági gépekre gyűjtött megrendeléseknél a megrendelési vagy szerződési okirat hitelesítésének díj- és bélyegmentessége foglaltatik. Hivatalos lapban való közzététel határozatott.

3. Egyleti titkár előadja a) a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének 3820 sz. átiratát, melyben a biztosítási törvényjavaslat egy példányát beküldve arra szólítja fel az együletet, hogy arra vonatkozó véleményét mielőbb közölje. — Ig. vál. a véleményes jelentés megszerkesztésére dr. Nyerges Zsigmond, Szász István, Szecey István, dr. Szentkirályi Ákos és titkárból álló bizottságot küldi ki.

b) az O. M. G. E. 3553. sz. átiratát, melyben a kenderkikészítő telepek vállalkozói által tett ajánlatok ügyében tartandó esetleges értekezlet vagy tanácskozásokra való meghívását kéri. — Ig. vál. köszönettel fogadja el az O. M. G. E. ezen ajánlatát és annak szükség esetén való igénybevételét határozza.

c) az O. M. G. E. 3354. sz. átiratát a „Vakokat gyámolító Országos Egyesület” által forgalomba hozott kefék, seprők, meszelők, harisnyafélék stb. pártolása ügyében. — Ig. választmány az ajánlott elismerten kitűnő cikkeket a gazdaközönségnek figyelmébe ajánlani határozza és megbizsa a titkári hivatalt, hogy az ezen cikkekből való mintaraktár fölállítására és árjegyzék küldésére tegyen lépéseket a vakok egyesületénél.

4. Egyleti titkár előadja a Magyar Gazdaszövetség elnökének az E. G. E. elnökéhez intézett átiratát, melyben Kolozsvárt rendezendő szociálpolitikai felolvasások együttes rendezésére szólít föl. — Ig. választmány az eszmét melegen üdvözi, a felolvasások rendezésében és tartásában való részvételét határozza és azok megtartásának idejét a jövő évi februárius hónapra javasolja.

5. Az Országos Erdészeti Egyesület megküldte a legelőgazdasági törvény megalkotása érdekében teendő javaslat előadói tervezetét és a javaslat tárgyában való részvételre szólít föl. Ig. választmány Szász István választmányi tagot kéri föl ez ügyben az egylet képviselőjére.

6. A VIII. nemzetközi állatorvosi kongresszus intéző bizottsága a jövő évben Budapesten tartandó kongresszus erkölcsi és anyagi támogatását kéri. — Ig. vál. az előbbire nézve majd ideje korán határozni fog, a kongresszus költségeire 50 K. támogatást szavaz meg.

7. Egyleti s. titkár felolvassa a kolozsvármegyei szakosztály tervezetének elkészítésére október 27-én kiküldött bizottság jelentését. Ig. választmány a tervezetet módosításokkal elfogadta és annak a közgyűlés elé való terjesztését határozta.

8. E. titkár bejelenti, hogy az egyleti telkekből eddig eladott 48401.65 K. értékű, az eladásokból befolyt 39701.65 K. — Tudomásul vétetett.

9. E. titkár bejelenti, hogy az egylet irodahelyisége a jövő évi október hónapra fölmondott s hogy ennek következtében új helyiség szerzéséről kell gondoskodni. — Ig.

választmány a teendőket az elnökségre bizta. 10. E. titkár bejelenti, hogy egy körülbelül 12 ives munkát irt az erdélyi nemzetségek közgazdasági helyzetéről s ezt a munka kiadása előtt az ig. választmány tudomására hozza. — Ig. választmány azt határozta, hogy a munka kiadását — amennyiben annak irányzata megfelelő — az irodalmi szakosztálynak javasolja.

11. Ülés napjáig beérkezett tárgyak során előadatik:

a) a gazdasági tanintézet 762. sz. átirata, melyben tudatja, hogy 2 állami ösztöndíjas helyre 3 folyamodvány érkezett. — Ig. választmány az igazgatóság értesítése alapján egyedül Szász István III. éves hallgatót jelölte.

b) a földmívelésügyi miniszter 110237—VII./4. sz. leiratát, melyben tudatja, hogy a gyakorlati vizsgára jelentkezett gazdatisztek közül 35 jelöltet a kolozsvári gazd. tanintézethez útasított, hogy itt a vizsgálatok január 30-tól február 3-ig fognak tartatni és hogy a vizsgáló-bizottságba 3 rendes és 3 pótagot a gazdák és gazdatisztek közül a maga részéről jelöljön ki. — Ig. választmány a leiratot tudomásul veszi és a vizsgálóbizottságba rendes tagokul br. Bánffy Ernő, Deák Ignác és Lészai Ferenc; pótagokul Gruner Károly, Gyárfás Benedek és Nagy Dezső v. tagokat jelöli ki.

c) a földmívelésügyi miniszter 74980—IV./1. sz. leiratát, melyben tudatja, hogy az 1904—1905-ben rendezendő gazd. előadások és a háziipar fejlesztésére 1500 koronát hajlandó engedélyezni. — Ig. választmány az engedélyezett összeg alacsonyága fölött sajnálkozását fejezve ki, a leiratot tudomásul veszi és a további teendőket elnökséget bizza meg.

d) a kereskedelemügyi miniszter 74511. 1904. sz. leiratát, melyben tudatja, hogy szálak takarmány szállításánál ignzolvány kiállítása és csatolása nélkül is kedvezményes díj-szabás alkalmaztatik. 13129/eln. sz. leiratát, melyben tudatja, hogy a teletetés, illetve makkoltatás céljából szállítandó kocsirakományú sertésküldemények után is a 30%-kal mérsékelt kivételes díj-szabás alkalmaztatik a megállapított igazolási eljárás mellett. — Tudomásul vétetett.

*

Az E. G. E. könyvkiadó-vállalati albizottságának ülése.

— 1904. december 20-án. —

Felnökölt: Dr. Szentkirályi Ákos albizotts. alelnök.

Jelen voltak: Szabó József e. elnök, Jakab László, Lészai Ferenc, Réti János, Tokaji László tagok és Éber Ernő jegyzőkönyvvezető.

1. Dr. Szentkirályi Ákos jelenti, hogy 4 újabb fűzet kiadása van a jövő évre tervbe véve, és pedig:

1) A cukorréparól — Varga Kálmántól,
2) A gabonafélék termesztéséről — Cserháti Sándortól.

3) A háziállatok korának megállapítása — Buday Gyúától,

4) A háziállatok egészségének fönntartásáról — Jakab Lászlótól.

Az albizottság e fűzetek kiadására nézve a jóváhagyást megadta.

2. Bejelenti, hogy a Franklin-társasággal való egyezés szerint az új kiadás folyamatban van, hogy az újabb fűzetekből a szőlőmívelést tárgyaló kifogyott és ennek új kiadása fog szükségessé válni. — Tudomásul vétetett.

3. Bejelenti, hogy az iskolai könyvtárak és népkönyvtárak részére való beszerzése a könyvkiadó-vállalat fűzeteinek úgy a közoktatásügyi, mint a földmívelésügyi miniszterektől kérelmezett és a kerelem teljesítésére van kilátás. — Jóváhagyó tudomásul vétetett.

4. Az E. G. E. választmánya Éber Ernőnek az erdélyi nemzetségek közgazdasági helyzetét tárgyaló munkáját a könyvkiadó albizottsághoz útasítván — albizottság a munka kiadását elvben ellogadta és az érdemben való határozás végett az irodalmi szakosztályhoz átteszi.

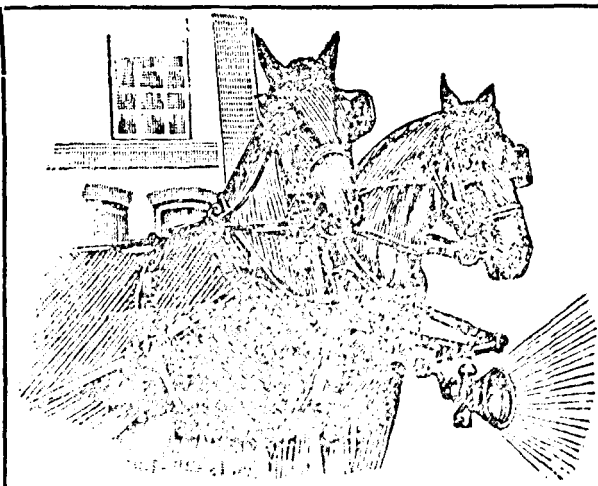
VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Állatorvosok szakülése.

Az „Országos Magyar Állatorvos Egylet” erdélyrészi osztálya folyó hó 18-án szakülést tartott Kolozsváron. Az osztály programjához híven, az erdélyi részek állattenyésztési és állategészségügyi viszonyainak alapos megismerésére és megismertetésére törekszik s e célját szak-felolvasások útján véli leghelyesebben szolgálni. A folyó hó 18-án tartott szakülésen először Székely Sándor törvényhatósági m. kir. állatorvos Besztercenaszódvármegeye állattenyésztési és állategészségügyi viszonyairól tartott igen érdekes és tanulságos felolvasást, melynek keretében összehasonlítást tett a régi és mai állapotok között s arra az eredményre jutott, hogy még a mai rossz gazdasági viszonyok mellett is haladás észlelhető minden téren.

A vármegye területe a magyar-erdélyi szarvasmarha tenyészkörületébe tartozik s rendszerint csak ez a fajta bika engedélyeztetik köztenyésztésre. Azonban újban egyes községekben a pinzgauai szarvasmarha fajta tenyésztése céljából szövetkezetek alakultak s ezeknek a szövetkezeteknek tagjai részére most már a tiszta vérű pinzgauai fajta bika is tenyészigazolványt nyer. A juhok közül az erdélyi racka, a sertések közül pedig a mangalica fajta tenyésztetik. Számra nézve az állatállományban apadás nem állott be, ha csak a mostani takarmányszűk viszonyok között nem lesz kénytelen a kisczudák nagyobb része állatainak egy részétől megválni; amitől tartani lehet. De nemcsak számban, hanem minőség tekintetében is feltűnő az elért jó eredmény, amint hogy az apaállatok lelkiismeretes kiválasztása körül éveken át követett következetes szigorinak nem is lehet más eredménye.

Említést tett felolvasó az utóbbi időben létesített havasi juhtenyésztő tejgazdaságról is, mely a lipói turó mintájára, juhturó készítését és forgalomba hozatalát tűzte ki célul, s az általa előállított igen jóminőségű

Acetylen-Lámpák,

ugymint asztali-, kerti-, udvari-, istálló-, konyha-, kézi-, bánya-, valamint kocsirud-, kocsipózna-, kerékpár- és automobil-acetylen-lámpák legnagyobb választékban:

Miklós Testvérek nagykereskedésében,
BUDAPEST, VI., Gyár-utcza 20. sz. (Andrássy-út sarok.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1471 Telefon 16—37.

turót, az ottani „Pezsza“ nevű havas után, „Pezsza turó“ néven hozza forgalomba.

Tüzetesen ismertette azután a vármegye állategészségügyi viszonyait összehasonlítva a 10 év előtti állapotokkal, amikor még a gazdaközönség nagyrésze a betegségek bejelentését a zárlati intézkedésektől való félelem miatt mellőzte, sőt éppen ez okból megbetegedett állatainak gyógykezelésére nem vett igénybe állatorvost; ma már több állatorvos is áll a gazdaközönség rendelkezésére, de a ragadós betegségek bejelentése körül is feltűnő és örvendetes javulás tapasztalható úgy, hogy az utóbbi időben csak elvétve fajultak járvánnyá a ragadós betegségek, sőt ez évben a ragadós száj és körömfájást és a sertésvészt is, úgyszólván csirájában sikerült elfojtani s nagyobb elterjedést egy esetben sem vett. Hozzájárult ehhez a jó eredményhez első sorban maga a gazdaközönség, melynek jó része az intelligensebb szász nemzetiséghez tartozik, hozzájárult továbbá az állandó állategészségügyi intézményeknek a lehetőségig való jókarban tartása s folytonos javítása is. Így a marhalevelkezelés egészen ki lett véve a községi bírók kezéből s intelligensebb jegyzők, tanítók és magánosok kezébe adatott, akik a felsőbb rendeletek intencióit megérteni és végrehajtani is inkább képesítve. A hullaterek minden községben állandó és masszív deszkakerítéssel vannak ellátva, s az állatvásárterek is hasonlóképpen, a szabályoknak megfelelően berendezve úgy, hogy az azokba felhajtott állatok egészségügyi megvizsgálása tényleg lehetséges.

Rámutatott még előadó a Romániából való csempészet okaira, melynek a törzskönyvvezetés kiterjesztésével sikerült a lehetőségig gátat vetni. Végül bemutatott több bukovinai szabálytalan marhalevelet, melyekkel állatokat hoztak be hozzánk s arra a conclusióra jut, hogy a magyar állategészségügyi viszonyok összehasonlíthatatlanul jobbak az osztrák szomszédállaménál.

A második felolvasást *Révész* Adolt járási m. kir. állatorvos tartotta a Magyar és az Osztrák törzskönyv vezetéséről. Felolvasó szintén Besztercenaszódvármegyében tesz szolgálatot s így a két felolvasás egymással tanulmányi tekintetben is nexusban áll. Románia, a ránezve fennálló kivételi tilalom folytán rendkívüli mértékben felszaporodott s ennél fogva a mieinkhez viszonyítva feltűnően olcsóbb marhaállományát természetesen értékesíteni igyekszik s ezért élelmes kereskedői nagymennyiségű állatot koncentrálnak a magyar határszélre, várva a kedvező alkalmat, hogy azokat hozzánk becsempészhessék, a mely műveletben határszéli honpolgáraink a jó haszon biztos tudatában nekik segítségökre mennek — állandó szövetségesük. Tehetik ezt annál inkább, mert a hosszú idő óta érintkezésben levő állatállományok jellegben már annyira összeolvadtak, hogy a honi származású állatot a Román származású állattól csupán a rajta levő törzskönyvi bélyeg különbözteti meg. Ezt pedig hamisítani lehet és hamisítják is. A csempészet természetesen legkönnyebben a nyári legeltetési idényben történhetik és történik is, a szigorú határőrizet dacára éjjel, az erdőségeken át. Ezt volna hivatalosan megakadályozni, vagy legalább is a minimálisra redukálni a határszéli községek marhaállományának — nálunk és Ausztriában törvényen alapuló törzskönyvvezése. A törzskönyvvelés a határszélről 30 kilométernyi távolságra eső határvonalra terjed ki, ahol községenként borjonyilvántartás, a fél-éves kort meghaladott állatokról pedig törzskönyv vezetetik s ezek az állatok törzskönyvi bélyeggel is elláttatnak. Ebből az övből származó állatokat még a sárga színű marhalevel-ürlapok is megkülönböztetik.

Törzskönyvvezetésünk hiányát a felolvasó abban látja, hogy azt nem szakértők vezetik, s az állatoknak törzskönyvvezés céljából való előállítását sem történik azzal a pontossággal, amint annak történnie kellene;

szóval az alapján helyes törvényes intézkedések nem a kellő eréllyel hajtatnak végre s mint sok más intézményüknél, úgy itt is a végrehajtás terén török meg az állami akarat intenciója. Pedig ha rámutatunk, hogy a legutóbbi ragadós száj- és körömfájás járvány, ez az óriási közgazdasági károkat okozó betegség is ezen az úton hurcoltatott be hazánk területére, azonnal szembeötlök, hogy mily rendkívüli fontossággal bír a Romániából Hazánkba özönlő állatcsempészetnek minden rendelkezésre álló eszközzel való megakadályozása.

Végül összehasonlítást tesz a felolvasó a Hazánkban és az Osztrák határon divó törzskönyvvezés között.

A nagy figyelemmel hallgatott s valóban érdekes és tanulságos felolvasásokat szélesebb körben való ismertetés céljából, az osztály sokszorosítottatni fogja és tagjainak megküldi.

*

Az erdélyrészi állatorvosok osztálya e szerint olyan működési tervre lépett, melyen hazarészünk közgazdasági ügyének nagy szolgálatot tehet. Felkeltheti és ébren tarthatja az érdeklődést e hazarész állattenyésztésének fejlesztése körül s egyben rá mutathat azon hiányokra, melyek az állategészségügyi viszonyok javulásának útját állják és őket közhasznú működésükben gátolják.

Azok az egyének, kik hazarészünk állatorvosi karát vezetik s működését irányítják, régi kipróbált harcossai a mi közgazdasági ügyeinknek és így mi bizunk s bizvást bízhatunk abban, hogy az állatorvosi kar nehéz feladatunkban segítő munkatársunk lesz s e hazarész gazdasági ügyeinek fejlesztése és javítása körül régen érzett hiányokat fog pótolni.

*

— **Megbízás.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter Kolozsvárott *telepítési felügyelőséget* szervezett és a hivatalfőnöki teendővel, jelenlegi beosztásának érintése nélkül, ideiglenesen *Marosi* Ferencz erdőtanácsost, a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóság hivatalfőnökét bízta meg s állandó helyetteséül *Szász István* kir. állattenyésztési felügyelőt jelölte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Geréby* György gazdasági gyakoronokot a magyaróvári gazdasági akadémiától, a kolozsvári gazdasági tanintézethez helyezte át.

— **Gyakorlati gazdatiszti vizsga.** Múlt számunkban közölt híreink kiegészítésül most a földmivelésügyi miniszter által az E. G. E.-hez intézett leirat alapján megírhatjuk, hogy a gyakorlati vizsgát letenni akaró gazdatisztek közül 35 utaltatott a kolozsvári gazdasági tanintézet vizsgáló bizottsága elé, ahol is a vizsga 1905 január 30-tól február 3-ig fog megtartatni. A vizsgáló bizottságba az E. G. E. a következő tagokat nevezte meg: *Rendes* tagoknak: br. *Bánffy* Ernő kolozsborsai nagybirtokost, az E. G. E. alelnökét, *Lészai* Ferenc kolozsvármegyei közgazdasági előadót és m.-gorbói nagybirtokost és *Deák* Ignácot, a róm. kath. Státus radnóthi uradalmanak intézójét és az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület alelnökét *Pöttagoknak:* *Gruner* Károlyt, *Gyárfás* Beneket és *Nagy* Dezsőt.

— **A nem okleveles gazdatisztek gyakorlati vizsgája.** *Tallian* Béla földmivelésügyi miniszter a nem okleveles gazdatiszteknek a gyakorlati vizsga letétele esetén kiállítandó bizonyítvány szövegét végleg megállapította. Ez újabb rendelkezés szerint, mintán a nem okleveles gazdatisztek gyakorlati vizsgálati *cgyenértéküknek* deklaráltatnak a m. kir. gazdasági tanintézetek végbizonyítványával, azok tulajdonosai a gazdatiszti törvény 5. ik szakaszában felsorolt birtokokon a törvény életbe léptetését követő *ötödik év után is* bármikor akadálytalanul alkalmazhatók és az illető

alkalmazásnak megfelelő gazdatiszti címet is használhatják.

— **A kertmunkás-iskolák új rendje.** *Tallian* Béla földmivelésügyi miniszter, tekintettel arra, hogy a kertmunkások egyéves kurzusán a résztvevők nem voltak képesek az összes kertgazdasági ismereteket gyakorlatilag elsajátítani, elhatározta, hogy a kurzust egy évről két évre emeli, változatlanul megmarad az iskola munkás képzőnek, mely rendszer bevált s az új rendelkezés januárban életbe lép. Kertmunkás-iskolák Baján, Nagybecskón, Lőcsén és Tordán vannak.

— **Segély az inséges székely községeknek.** A földm. miniszter a nyári nagy szárazság folytán beállott inség következtében — mint Marosvásárhelyről írják — a marosi felső járás összes községeinek nagyobb mennyiségű takarmány-segélyt adott főszolgabírói előterjesztés alapján. Az összes szükséglet: 29,832 litervéka tengeri vagyis 4241 mm., 1625 mm. széna és 1118 mm. korpá lett volna. Ezzel szemben a miniszter a inség enyhítésére, 2 évi visszafizetésre, kamatmentesen, a következő mennyiséget engedélyezte: 17,700 mm. tengerit, kedvezményként 15 kor. beszerzési árából kedvezményt nem adott. Engedélyezett továbbá 15,000 mm. szénát, melynek beszerzési árából: 8 kor. 96 fill. 25 százalék kedvezményt adott, mely szerint az ára ennek mm.-ként 6 kor. 72 fillér, Engedélyezett 10.000 mm. szalmát, mm.-ként 3 kor. 50 fillérben. Továbbá 2000 mm. korpát, melynek beszerzési árából: 10 kor. 38 fillérből szintén adott 25 százalék kedvezményt s így mm.-kénti ára ennek: 7 kor. 79 fill. Az előterjesztett búzát, rozst és marhasót, mivel tervezetben nem volt, nem engedélyezte a miniszter.

— **A katonai ellátás rendszerének ismertetése.** Folyó hó 12-én nyílt meg az óbudai honvédelemzési raktárban az a kurzus, amelyet *Tallian* földmivelésügyi és *Nyiri* honvédelmi miniszterek közösen rendeztek, amelyen a katonai ellátás rendszerét és módját ismertetik az érdekelt gazdaközönséggel. A kurzust *Tervey* Imre miniszteri tanácsos a földmivelésügyi miniszter nevében nyitotta meg, ismertetve, mely indokok vezették a minisztert, hogy a kurzust rendeztesse. A gazdák alig ismerték eddig a katonai kézi bevásárlások rendszerét. azért széles körben tájékoztató füzet terjesztetik, még többet tehetnek a kurzus hallgatói, ha a maguk működési körében az eljárás módját ismerték teszik. Eddig fennálló nagy tájékozatlanságot szüntetnek meg és közvetlen hasznát a gazdák látják. A kurzust a honvédelembizottság egyik agilis tagja, *Bernolák* hadbiztos vezeti.

— **A szomszéd.** Az osztrák képviselőház utolsó ülésének egyikén dr. *Lemisch* Artur képviselő arra való tekintettel, hogy a Németbirodalommal való kereskedelmi szerződés megkötése tisztán Magyarországnak az állategészségügyi egyezményben elfoglalt álláspontján feneklett meg, interpellációt intézett a miniszterelnökhöz és a földmivelésügyi miniszterhez. Ebben többek között a következőket mondja: „Ilyen egyezménynek Ausztria és Németország között, — Magyarország nélkül — semmiféle áthidalhatatlan nehézsége nem lenne és ránk nézve oly fontosságú, hogy megoldását nem lenne szabad a magyar követelésektől függővé tenni. Az osztrák államnak kötelessége saját érdekeit a Németországgal való járványegyezségben megvédeni és a járványoknak Magyarországból való behurcolása ellen a szükséges rendszabályokat életbeléptetni.“ *Lemisch* úr azt kívánja az osztrák kormánytól, hogy Magyarország mellőzésével kössön külön egyezséget a Németbirodalommal. Nem tudjuk, mit felelt az osztrák kormány erre a szerény követelésre. De ha az osztrákok komolyan veszik a „Los von Ungarn!“ jelszót, akkor mivel sem szolgálják ezt a célt jobban, mintha a mi mezőgazdasági érdekeink ellen izgatnak. És ha két rossz közül kell választanunk, akkor azt kívánjuk, hogy inkább

RÁCZ GYÖRGY a teleszka magaslatán fekvő kulai jolánföldi szőlőtelepét és kertészetét bérbe vettem, amiről a nagyérdemű közönséget értesítve megjegyzem, hogy főtörekvésem lesz a legszolidabb kiszolgálás a fajtisztaság megőrzése a jolánföldi szőlőtelep jóhírnevének ápolása. Egyben jelzem, hogy a szőlőtelepen kapható: 1. Szokványminőségű gyökeres és sima zöldjótvány. 2. Amerikai és európai gyökeres és sima vessző. 3. Gyümölcs-,

kajszin- és barackfák, Gleditsia és minden más felülmuló **Maclura Aurentiaca** élősövény.

MANHOLD KÁLMÁN nagybérlő, Kula, Bácsm., 1456

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603. Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telegegyenlítő kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gézséplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészyári berendezéseket, Szecskavágókat, 1461 Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfityénzési gépek és eszközök, tejtelepek, ozukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok, Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb.

Telefon szám: 351.

BABÓS és TÁRSAI

vaskereskedése KOLOZSVÁRT, Deák-Ferencz-utcza 25. szám.

A nagyérdemű gazdaközönség szives tudomására hozzuk, hogy üzletünkbe újabban egy nagyobb összeget fektettünk be és raktárunkat megnagyobbítottuk, ennél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy nagyrabecsült vevőinket gyorsan és pontosan a legjutányosabb árak mellett szolgáltatjuk ki.

Raktáron tartjuk mindazon cikkeket, amelyek egy gazdaságban szükségeltetnek, u. m. Gazdasági gépek és eszközök, Kudsiri-rudvasak, vaslemezek, építkezési vasgerendák, Konyhaberendezési cikkek, Kötél és lánczárak, Beocsini-Cément, Gipsz, nádfonat, Carbolineum, Kátrány, mindennemű Festékárak, Gépszijj, Gépolaj, Gépszir, Kocsikenőcs, Mécsolaj, Rézgálicz, Raffia háncs, Aszfalt és elszigetelőlemezek, Kovács-szén, Kox és Faszén, Fleischmann-féle szabadalmazott tejkannák stb.

Gazdasági gépekről árjegyzéket díjmentesen küldünk. 1473

Telefon szám: 351.

Röck István, Budapest

I. BUDAFOKI-ÚT,

gőzgép-, gőzkazángyár, vas- és ércöntöde.

KÉSZIT

GOZGÉPEKET: fekvőket és állókat minden nagyságban, magasnyomású, compound- és triplexpanziós elrendeléssel; mint különlegességet szab. Röck-féle szelepes vezényművel és gyorsanjáró gőzgépeket dynamogépek hajtására; hajógépeket.

LOKOMOBILOKAT: kihúzható forr- és fűtőcsöves kazánal.

GOZKAZÁNOKAT: forralós-, sima- és hullámlemez fűtőcsövekkel; mint különlegességet: szabadalmazott Bánó-féle biztonsági vizcsöves kazánokat.

SZIVATTYUGÉPEKET: Worthington és más rendszerek.

VIZMUTELEPEKET és csatornázásokat.

GOZMALOM berendezéseket a legújabb kivitelben.

TÉGLAGYÁRI BERENDEZÉSEKET.

TELJES HŰTOTELEPEKET ÉS JÉGGYÁRAKAT szabadalm. ammoniak rendszer szerint.

OLAJMALMI és olajgyártási berendezéseket.

HYDRAULIKUS SAJTOKAT különböző célokra.

BORSAJTOKAT, emeltyűs, — hidraulikus — vagy motorikus üzemművel.

RÖCK ISTVÁN gép-kazángyára, vas- és ércöntödeje BUDAPEST.

1029

Beocsini Cémentgyári Unió

Redlich, Ohrenstein és Spitzer.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli diszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak:	Iroda:
BEOCSINBAN	BUDAPEST,
Szerémmegye	V. kerület,
Pétervárad mellett.	Alkotmány-utcza 10.

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akármely — vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

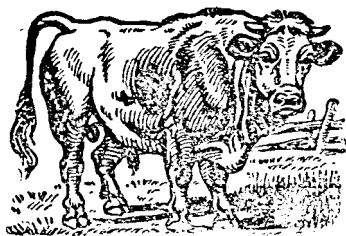
JÓTÁLLÁS:

A normallaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

„Grand prix“-vel kitüntetve az 1900. évi párisi világkiállításon

KWIZDA korneuburgi marhatáppora.

Étvágygerjesztő szer
LOVAK, SZARVASMARHÁK és JUHOK
részére.

50 év óta alkalmaztatik a legtöbb istállóban étvágy hiánya, rossz emésztés
esetén, a tej megjavítására, a tehének tejszolgalmányának szaporítására.

Ára dobozonként 1.40 kor., féldobozonként 70 fillér.

Igazi csak az itt látható védjeggyel.

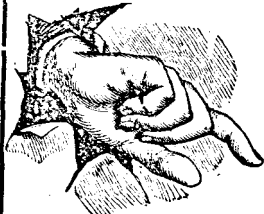
Ábrákkal ellátott árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár:

Kwisda Ferencz János

cs. és kir. osztrák-magyar, rom. kir. és bulg. feji. udvari szállító,
kerületi gyógyszerész, KORNEUBURGBAN, Bécs mellett.

1291. II

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különle-
gességek (óvszerek)
csakis F. Bergueran-
fils leghíresebb páris
gyárostól legelőnyö
sebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest, VII. kerület,

Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes ár-
jegyzék ingyen és
bérmentve. 1356

Jutányosan eladók

Százados

uj marhamérlegek

1500 klgr. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 mé-
ter hosszú, 1 1/2 m. széles,

Uj szekér

hidmérlegek

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlyya 1
4 méter hosszú, 2 méter széles. 1424

Becserélek

ócska marhamázsákat uj hidmérlegekre — Minden
mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban
tartás mellett.

DÉNES MANÓ mérleg- műszerész.

Budapest, VII., Dohány-utca 78.

Szegeden, Budapesten, Kolozsváron
első díjat nyert Jager törzsbika
harmadfél két éves ivadékai ti-
zennégy darab erdélyi magyar
tejelő jelleg eladó. Ára darabon-
ként 1000—700 korona. Ugron Zol-
tán, vasúti megálló: Fiátfalva,
posta-távir.: Székely-Keresztur.
Máv.: Héjjasfalva 35 perc. 1455

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításon

Grand Prix-vel

kitüntetett

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Czimem:

VODICKA F.

földbirtokos

Smrzitz, (Hanna)

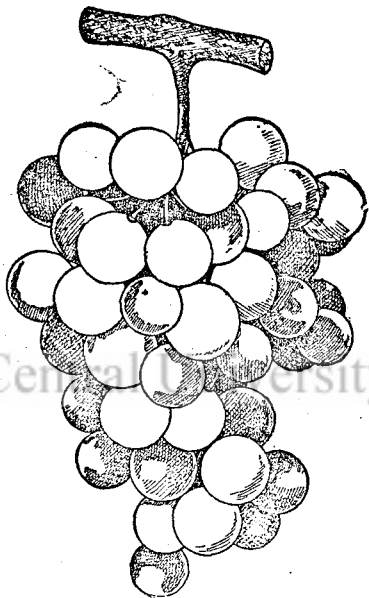
Morvao. Mag.

Minták ingyen és bér-
mentve!

1431

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

HESIOSCPOBAPAKI

1429

Szép és tartós szőlője csak annak lesz, a ki
ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolá-
jának árjegyzékét, amely szőlőiskola állami se-
géllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok:	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	Alapítók	1.270.000.— ”
	élet	200.000.— ”
Tartalékok		255.200.02 ”
Összesen:		2.125.200.03 K.

1901. évi fölösleg 90.349.— K.
1902. ” ” 59.782.36 ”
1903. ” ” 109.331.73 ”

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak
az ember életére különféle módok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfolyas-
ból úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018

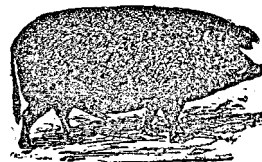
az igazgatóság.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsönöket nyujt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD

Simay-Hazslinszky-féle

sértésvész elleni gyógyszerrel (1379.)

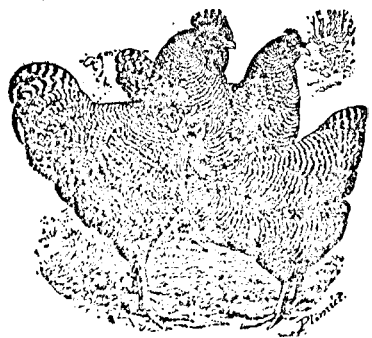
több helyen kísérlet tété-
tet és annak eredményes
alkalmazása a gazdák vé-
leményét mindig nagyobb
körben és tekintélyes ter-
melők előtt kétségtelenné
tette.

Az állami nagy kísérletezés céljaira, vala-
mint a külföldi megrendelésre készített
gyógyszerből, míg a készlet tart
kísérlet céljára való
megrendeléseket közvetít az „ERDELYI GAZDA“
kiadóhivatala is Kolozsvárt

KONKOLYI ISTVÁN 1327
mérnök

fajtyúk-tenyészdéje Krompach-vasgyár. (Szepes megye.)

Angol, teli-
vér, elsőren-
dű fajtyúk-
törzscimnek
költőtojásai:
kendermagos
plimut, fekete
langsdn, sarga
orpington 80 f.,
májusban 60
fillér, fogoly-
szinü olasz 40
fill., illetve 30
fill. darabon-
ként. — Rázds-
mentes, patens csomagolás 1 kor., postadíj 1 kor.
Törött és terméketlen tojások ingyen kicseréltetnek.
Csirkék hat hetes korban máreziusi kelésű 4, áprilisi
3-50, májusi 3 kor. darabonként. — Árjegyzék, csapda-
fészkek, szédszedhető öl, olesó mesterséges csirke-
nevelő, aprócsirke szállító-doboz, sodronyhálórol stb.
Ingeny. — Kérdezősködésekre válaszbélyeg kéretik.

Mótor-benzint
minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz
alkalmasat jutányosan szállít a
Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyárából.
Megrendelések a brassói irodába intézendők.
Benzin adómentességére vonatkozó eljárást
illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott kész-
séggel megadatik. 1351.

Most jelent meg!

Endrödi Sándor Költeményei

1447 1867—1901.
Első népszerű kiadás.
Ára díszkötésben, a szerző arcképével 3 kor.

SINGER és WOLFNER kiadása
Budapest, VI., Andrásy-út 10.

Gazdasági Ispán, számtartónak

ajánlkozik 27 éves. nőtlen, gyakorlatilag kép-
zett gazda, ki szépirással rendelkezik, jártas
raktárak kezelése, munkák felügyelete, takar-
mányozás, némileg kertészeti dolgokban.

Katonaságot, mint szolgálatvezető őrmes-
ter szolgálta ki s így a rendet és fegyelmet
jól ismeri s azt másokkal is megtudja tartatni.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadóhiva-
talában. 1445

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ez időszerint 15-féle különböző szerkezetben a
gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához
berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó erőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. —
Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

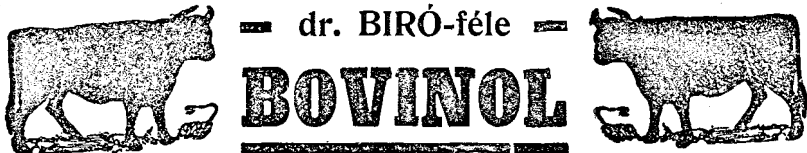
Telefon 69. szám. — Sürgőnczim: Kalmár-rostagyár.

Hódmező-Vásárhelyen.

1274

Száj- és körömfájás ellen

biztosan s alaposan gyógyító szer a legújabbban feltalált, előkelő
gazdák s szaktekintélyek által kipróbált s kitűnőnek bizonyult

mely úgy száj-, mint körömfájásnál biztosítja a gyors és alapos
gyógyulást. — A BOVINOL bekenésnél undort nem gerjeszt, az
állatok étvágyát nem rontja, a szájüreget nem csipi, de kellemes
hűsítő hatásánál fogva az állatok könnyen tűrik. — **Használata:**
Pamacscsal a szájüreget naponta 2-szer kell jól bekenni; 1—2 nap
mulva, midőn a nyálfolyás megszűnik elegendő 1-szer. Köröm-
fájásnál a piszoktól megtisztított körömök között kell bekenni.

1 üveg ára 2 korona. 1376

Főraktár: Wolff-gyógyszertár, Kolozsvár.

Megrendeléseket elfogad az „Erdélyi Gazda“ kiadóhivatala is

Világhírű!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan
sikerült életnagyságu arczké-
peiről, melyeket elismert mű-
vészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített)
elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:
Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63cm.
nagyságban ára **20 korona.**
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára **5 kor.**

Részletes árjegyzék bérmentve.
Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek **teljesen
ingyen**, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint
vagy egyszerre beküldi. (1382.)

„REKORD“ festészeti műintézet
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 46.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiórlás- és simára órléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, deta-
cheurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motoro-
kat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntette. 1017

Sárga János, Kolozsvárt

ékszerész, mű-ötvs, egyházi szerek műintézete.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát
arany-, ezüst nemükben, drá-
gakó-ékszerekben, valamint An-
gol, Francia és Berndorfi különlegességekben.

Kitűnően berendezett műtermében készít ezüst-
nemüket, ékszereket, valamint magyar disz-
ékszer és egyházi felszereléseket. 1416

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fischer és Társa
— Faiskolák —
 Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges
 produkálása a legfinomabb és legjobb csemege
 és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadonczok,
 Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber

Gömbakác. Szamocza, Ribiszke (vörös szőlő)
 Egres stb. stb.
 Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.
 Szakszerű csomagolás. 1352

BÜKKFA-SZÉN

legolcsóbban beszerezhető

— csakis waggonszámra —

Gróf Teleki László Gyula úr

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u p. Nagy-Iklód.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda”
 kiadóhivatala is. 1423

Karácsonyi és Újévi ajándéknak
 legalkalmasabb bevásárlási forrása

STEIN S. és TÁRSA

első erdélyrészi kizárólagos gyermekruha üzlete, kapható
 újszülöttől 14 évesig Leány és Fiuk részére Kabátok,
 Ruhák, Kötények, Kalapok, Kapischonok, Harisnyák,
 Kamáschlik, Gyermek fehérnemű minden nagyságban.

Mérték szerinti fűzők a legújabb formában és kényel-
 mes viseletűt készítenek. Vidéki rendelményt pontosan esz-
 közlők, gyermekruha rendelménynél elegendő a kor meg-
 jelölése és pontosan találó árút küldök. Baba kelengye,
 keresztelő készlet állandóan raktáron a legfinomabb kivi-
 telben. — Határozott jutányos árak.

Szíves pártfogást kér

1434

Stein S. és Társa,
 Mátyás kir.-tér 2. sz.

1905. január 1-től a tanácsház alatti helyiségben.

Eladó birtok.

Kisküküllővármegyében az állomástól 5 kilométer távolságban fekvő 480 cat. hold prima rét, szántó, legelő, szőlő és erdőből álló birtok megfelelő udvarházzal, gazdasági épületekkel ellátva eladó, ára 56,000 forint.

Czim a kiadóhivatalban megtudható. 1415

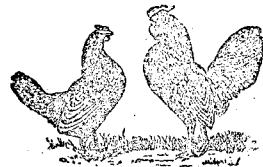
Gróf Teleki László Gyula úr kendi-lónai baromfityesztéséből

többször kitüntetett nemes baromfiak adatnak el: 1. telivér orpington jércék I-ső

osztályu darabonként 7 kor., 2. telivér erdélyi kopasznyakuak, fehér csőr és lábbal I-ső osztályu törzse 20 kor., II-od oszt. 14 korona, 1 darab kakas 8 kor., 3. langshan és plymuth tyukok darabonként 4 korona, 4. Orpington és langshan, továbbá Orpington és plymuth keresztezésű kakasok és jércék darabonként 3 koronáért, 5. pekingi ruczák prima minőségben törzse 20 kor., II-od osztályu 14 kor., 6. bronzpulykák törzse 24 kor., 1 drb. kiváló szép kakas 10 kor.

Megrendeléseket elfogad: 1441

az uradalmi intézőség Kendi-Lóna, (Szolnok-Dobokam.)

Szolnok-Dobokamegyében

Magyar-Köblös határán

39 k. hold erdő fája

(bükk és egyéb tűzifák, a tölgyes kivételével)

eladó.

Értekezni lehet a tulajdonossal

Báró Petrichevich Horváth

Kálmánnal

Felső-Zsuk u. p. Apahida.

1444

1903. évi termésű, legfinomabb szénából készített széna-szecska

100 netto kilogrammonként

10 koronáért kapható — csak 100 kgr. felüli vételnél —

Gzell Frigyes és Fiai

Téglás-utczai szeszgyárában Kolozsvárt.

Megjegyzés. Tapasztalataink szerint a széna-szecskából, vi-
 szonyítva a vágatlan szénához, legfeljebb csak
 1/4 rész szükséges és ezáltal legalább 1/4 rész széna megtakarítottatik.
 Ha a marha vagy ló kezdetben ezen táplálékot szokatlanságból nem
 is szívesen enné, biztos, hogy 4 nap alatt jobban fogja kedvelni
 minden vágatlan szénánál. 1438.